

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 205 — GOD. V.

ŠIBENIK, 15. KOLOVOZA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Svečana sahrana posmrtnih ostataka palih boraca

Preko 8.000 građana u pogrebnoj povorci - Pred otvorenom rukom govorio drug Ante Tomičić, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca NOR-a

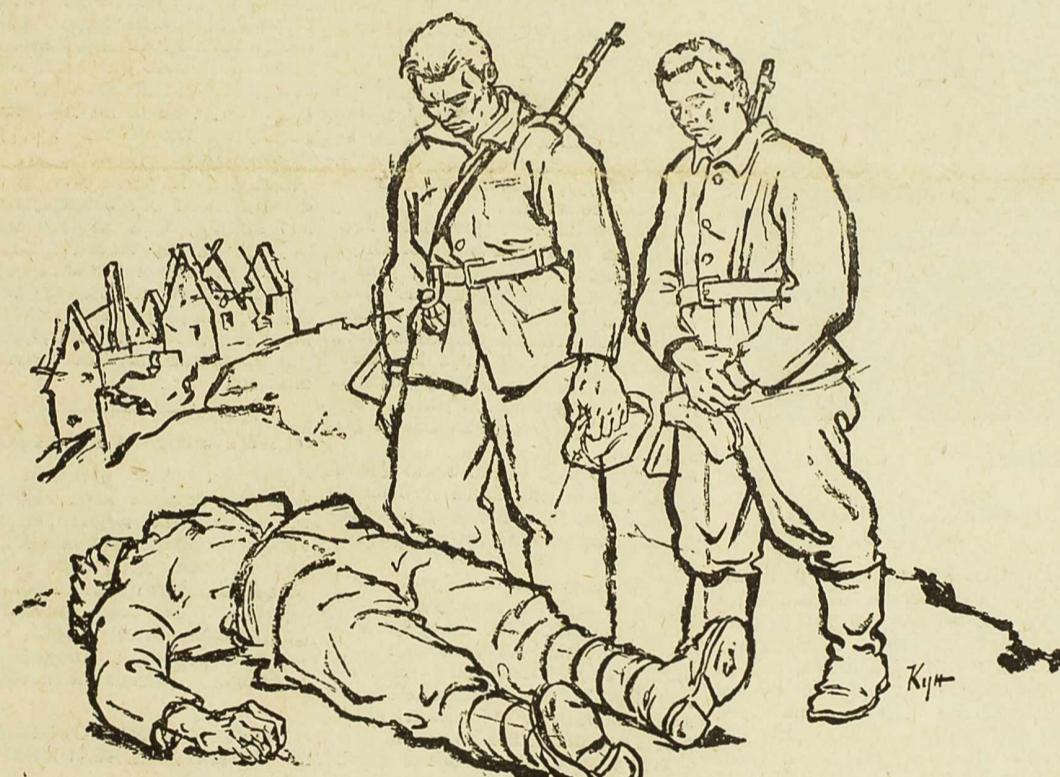
Jučer poslije podne na svečan način sahranjeni su u zajedničkoj kosturnici na Raskriju posmrtni ostaci 31 borca iz Šibenika i okolice poginulog u Narodnooslobodilačkoj borbi. Pored dvanaestice poginulih boraca, za koje se nije moglo utvrditi identitet, sahranjeni su narodni heroji Slobodan Macura-Bondo, Srdan Belamačić-Pivalo, Ante Blažević, Dorine Brajković, Krste Čišmir, Mate Čišmir, Branko Drča, Božo Erceg, Čedna Grabovac, Ante Matulić-Cigo, Lovre Milković, Joso Milković, Miljenko Mlaković, Marija Škoti, Marko Sparović, Nada Zaničić, Drago Zrnčević, Momčilo Macura i Ivan Polić. Dan ranije posmrtni ostaci palih drugova i drugarica bili su izloženi u Domu Jugoslavenske narodne armije, gdje su prvovali Šibenici i okolice, zatim predstavnici političkih i društvenih organizacija i JNA vršili počasnu stražu.

Uspred Domu JNA održao je posmrtno slovo, prvovalac Iviša Baranović.

Već u jutarnjim satima grad je bio svečano okićen zastavama sa crnim florom, a na javnim zgradama spušteni su zastave na pola kopljia. U ranim poslijepodnevnim satima grad je sasvim utinuo. Svatko se pripremao da što svečanije isprati svoje drage sugrađane-heroe Narodnooslobodilačkog rata do groblja na Raskriju. Na licima naših građana odražava se bol na poginule borce, ali i mržnja na neprijatelja, koji je za vrijeme okupacije nemilosrdno harao po našoj zemlji i ubijao njene vrijedne sinove i kćeri. Žalobna povorka formirala se ispred Poljane maršala Tita.

Nešto poslije četiri sata krenula je pogrebna povorka na čelu sa šibenskom narodnom glazbom Ulicom Borisa Kidriča, a zatim Putem Narodnog oslobođenja u pravcu novog stambenog naselja na Križu. U dugačkoj povorci, kakve se Šibenik odavno ne sjeća, sudjelovalo je preko 8000 građana, a isto toliki broj nalazio se u špaljaku. Dakle, može se reći, gotovo sav Šibenik jučerašnjeg poslijepodneva bio je na nogama. I najmladi i najstariji svojim učestvovanjem htjeli su odati dužnu počast i otprijeti posmrtnim ostaklim svojih sugrađana, sinova i kćeri Šibenika i okolice, koji su za slobodu svoga grada i svoje zemlje položili svoje živote. Uz zvukove šibenske narodne glazbe i glazbe Jugoslavenske narodne armije kretala je žalobna povorka u kojoj je moženo preko 150 vjenaca. Pored ostalih, zapaženi su vjenци Kotarskog komiteta SK Šibenik, Kotarskog odbora SSRN Šibenik, Kotarskog odbora SRV i Saveza boraca NOR-a Šibenik, zatim Kotarskog komiteta SK Split, Kotarskog odbora Saveza boraca NOR-a Split, Kotarskog komiteta NOH-e Šibenik, Narodnog odbora općine Knin, Kotarskog odbora Crvenog

iličkih i društvenih organizacija nosili su lijes narodnog heroja Slobodana Macure-Bonda, a iza njega slijedilo je još 20 liješova. Brojna rodbina, prvovalci Šibenika i okolice, predstavnici vlasti, društvenih organizacija i JNA, te ogromna masa građana sudjelovala su u pratinji posmrtnih ostataka sve do groblja na Raskriju, gdje je pred otvorenom rukom održao dirljiv govor drug Ante Tomičić, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca NOR-a Šibenik. Odmah zatim minutom šutnje odana je posljednja počast poginulim boricima. On je u svom govoru evocirao uspomene iz slavnih dana Narodnooslobodilačke borbe, a posebno je istakao herojsko držanje poginulih borača, koji su nesrećno dali svoje živote junaci se boreći za slobodu i nezavisnost naše domovine, za sretnji život naših radnih ljudi, za socijalizam. Gotovo svima onima, koji su se nalazili u neposrednoj blizini zajedničke kosturnice, navirale su suze u času kad su lijesovi jedan za drugim bili polagani u kosturnicu palih borača Narodnooslobodilačkog rata. Za vrijeme sahrane pohodnici JNA intonirala je Lenjinov posmrtni marš, a zatim je počasni vod JRM, koji je bio tu postrojen, ispalio u znak počasti za poginule drugove tri plotuna.

D. Andrejević-Kun:

Pored poginulog druga

Omladinska radna brigada na gradnji HE Peruča TRI PUTA UDARNA

NARODNI HEROJ
Slobodan Macura-Bondo

krija Šibenik, sindikalne podružnice VP 3851, Kotarskog zadružnog saveza Šibenik, TLM »Boris Kidrič«, Tvornice gline i aluminijske lozovac, te vjenči osnovnih organizacija SSRN Šibenik, organizacija SK pri poduzećima, sindikalnih organizacija, vatrogasnog društava, PTT i željeznice, kao i brojni vjenči rodbine poginulih borača.

Omladinska radna brigada »Jedinstvo«, koja radi na HE »Peruča« u 15 dana rada proglašena je tri puta udarnom, a također napisi po drugi put prelaznu zastavicu u vremenu od 15 radnih sati.

Pored svih teškoća na radilištu i vrucine, zadaci se ispunjavaju, a pjesma odizvanja kanjonom Cetine i daje novu snagu. Radilište je osvojeno na svim radnim mjestima. Stručno osoblje na radilištu uz veliko povjerenje gleda na brigadu. Otpala je svaka sumnja, a to kažu oni) koji su je izražavali, kad su čuli da će omladina raditi na HE »Peruča« kod Sinja. Oni danas drugačije govore, pohvalno se izražavaju, pa čak i odgovornija radna mjestra uz puno povjerenja ustupaju omladincima, što čini uspješno obavljanu i tako iz dana u dan postižu uspjeh, a time stiču još veće simpatije i povjerenje kod stručnog osoblja na radilištu: inženjera, tehničara, poslovoda i t. d. Na istom gradilištu radile su dvije splitske ORB-e i postigle dobre rezultate. ORB-e »Jedinstvo« sa našeg kotara po misljenju odgovornih drugova i stručnog osoblja na gradilištu, prešla je radne norme prethodnih brigada i postigla još bolje rezultate, što formalno govore i tri udarstva, kao i dva puta prelazna

i pojedinačno misle i razgovaraju o tome, što će se nema sumnje očekivati.

Pored svih teškoća na radilištu i vrucine, zadaci se ispunjavaju, a pjesma odizvanja kanjonom Cetine i daje novu snagu. Radilište je osvojeno na svim radnim mjestima. Stručno osoblje na radilištu uz veliko povjerenje gleda na brigadu. Otpala je svaka sumnja, a to kažu oni) koji su je izražavali, kad su čuli da će omladina raditi na HE »Peruča« kod Sinja. Oni danas drugačije govore, pohvalno se izražavaju, pa čak i odgovornija radna mjestra uz puno povjerenja ustupaju omladincima, što čini uspješno obavljanu i tako iz dana u dan postižu uspjeh, a time stiču još veće simpatije i povjerenje kod stručnog osoblja na radilištu: inženjera, tehničara, poslovoda i t. d. Na istom gradilištu radile su dvije splitske ORB-e i postigle dobre rezultate. ORB-e »Jedinstvo« sa našeg kotara po misljenju odgovornih drugova i stručnog osoblja na gradilištu, prešla je radne norme prethodnih brigada i postigla još bolje rezultate, što formalno govore i tri udarstva, kao i dva puta prelazna

i pojedinačno misle i razgovaraju o tome, što će se nema sumnje očekivati.

Pored svih teškoća na radilištu i vrucine, zadaci se ispunjavaju, a pjesma odizvanja kanjonom Cetine i daje novu snagu. Radilište je osvojeno na svim radnim mjestima. Stručno osoblje na radilištu uz veliko povjerenje gleda na brigadu. Otpala je svaka sumnja, a to kažu oni) koji su je izražavali, kad su čuli da će omladina raditi na HE »Peruča« kod Sinja. Oni danas drugačije govore, pohvalno se izražavaju, pa čak i odgovornija radna mjestra uz puno povjerenja ustupaju omladincima, što čini uspješno obavljanu i tako iz dana u dan postižu uspjeh, a time stiču još veće simpatije i povjerenje kod stručnog osoblja na radilištu: inženjera, tehničara, poslovoda i t. d. Na istom gradilištu radile su dvije splitske ORB-e i postigle dobre rezultate. ORB-e »Jedinstvo« sa našeg kotara po misljenju odgovornih drugova i stručnog osoblja na gradilištu, prešla je radne norme prethodnih brigada i postigla još bolje rezultate, što formalno govore i tri udarstva, kao i dva puta prelazna

Povodom 15-god. ustanika naroda Dalmacije

Oni žive u nama

Selom se pronijela vijest: došli su drugovi iz Šibenika otkopavati svoje pale drugove, borce iz rata. Mladi svijet se okupio oko hrastovih kovčega. Djeca su za dugih zimskih večeri slušala priče svojih roditelja o borbama nad njihovim selom, kad su Šabac krvavi i izranjavani u bolnim jacima bježali u rijeku Cetinu. Pekoja žena zavijena crnom maramom otire suze sa svojih umornih očiju, pogledava istrunjene kosti mladih ljudi čudeći se po malo, zar je moguće da su ove kosti one puste mladosti koja je vedro pjevala pred 13 godina igrajući kolo veseleći se sutrašnjem boju iznad njenog se.

Sunce je već polako založilo kad je ekipa stigla na Panj. Novi most skladno dotjeran u bijelon kamenu potpuno je iznijen sliku tadašnjih događaja. Oputstje je u porušene kuće od stotine granata, opet oživješ, crveri krovovi veličaju ljepotu ovog ambijenta. Cetina i dalje tiho otice brišući usponjene teške dana. Već su svi seljaci doznali za dolazak drugova, okupljeni kod gostionice pretrivavaju detalje iz rata. Automobil je stao pod hrastom. Izvadeni su i sadači obratište pažnju djece, koja se u velikom broju skupila nijemo promatrajući.

Odbor je odmah pripremio a lat i ekipa je krećući u pravcu mjesta. Odmah iz kuće Stojica M. načen je grob paig borca Brajkovića Dorinka. I uvdje se našao odbornik iz vremena rata koji se dobro sjeća, kako ga je teški bacac svega raznio. Pažljivo je otklanjao korov i drač koji se nakupio pored zida.

Dobre se sjeća starica Ana Baković, koja je to proživjela. Okupila je oko sebe svoju unučad. Dvoje dječice crnih očiju, kudrave kose, zinutih usta promatraju sliku koja će im se urezati dok budu živa. Dobro se sjeća starica Ana Baković, koja je to proživjela. Okupila je oko sebe svoju unučad. Dvoje dječice crnih očiju, kudrave kose, zinutih usta promatraju sliku koja će im se urezati dok budu živa. Bivši odbornik za vrijeme rata Stipe Baković bio je vrlo uzrutan pri otkopavanju. Tražio je pažljivo svaku kost, koja ne smije ostati zaboravljena. Pušio je cigareta za cigaretom, razbarušene kosti kopao je sve dublje. Pri iskopavanju drugarica Nade pronađao je pored ljeve ruke kašiku sa dva neispunjena metka. Pažljivo ju je spustio u kovčeg, rekavši neki je ovo u nemoj uspomeni.

Zarko ljetno sunce je još jačeglo okorjelu zemlju. Trebalo je pažljivo otklanjati kamenja. Možda koja ljuta otrovnica negdje vrebje pod kamenom. Sat su prolazili, znoj je curio niz lica drugova, usredotočene misli na prošle događaje i veličina zadatka napinjala je ljudima nerve pri tome radu. Zahvalni narod Sinjske krajine posebno sela Bajagić listom je ustao da pomogne ovom svečanom činu. Zahvalna lica i čvrst stisak ruke pri odlasku nov su dokaz posebne ljubavi koju je njegovao ovaj kršni narod prema uspomeni onih trnovitih, ali slavnih dana oslobodilačkog rata.

Stipe Baković, ratni vojni invalid, pozdravlja je dugo za nama mašući svojom košutnjavom rukom. Sutra će nastaviti svoj uobičajeni život seljaka. Njegovat će puste grobove ostalih bezimnih ratnika. I dalje će omladina sela Bajagić saditi cvijeće trnovim poljima heroga. Starica Ana će svake godine paliti svjeću i roniti suze sjećajući se na bolne, ali svete uspomene.

Prolazeći po krutom Dinarskom kršu prema selu Čaćini. Doci druga partija ekipa je u ogradi nad selom naišla na odbornika Jakova Čaćiju. Kao uvjek, izgledao je kršan i jak, iako je sav posijedio. Njegov širok smrijeh je odvziano kao i glos. Nadimak »gorški vuk« odlično mu je odgovarao. Ekipa, koja je tražila palog borca Juraja pod Modrim Gredama, doista se nemačila. Prelazeći iz ograde unikao nikako nije mogao naći na njegov grob. Poslije tolikih godina mlađi hrast su porasli, korov koji je pokrio mnoge bezimene grobove išarao je sliku tog mjesta. Poslije nekoliko sati traganja ekipa se morala vratiti, jer grob nije pronađen.

Poznati nam borci Rade Lamabić i Prebanda danas počivaju u tom zajedničkom grobu. Napuštajući Cetinsku u Vrličku krajinu vječni spomenici na svim prilazima u veća sela nehotice zaustavljaju svakog putnika, kome je dužnost da u mislima okrene stranicu jedne historije i oda poštu junacima, koji padoše po rasutim poljima i gudurama, dajući svoje živote za blagodat socijalističke stvarnosti.

Mile Grgurević

U prisustvu svih članova SK, te predstavnika mjesnih organizacija i većeg broja mještana održano je savjetovanje, ne kome se raspravljalo o nekim komunalnim problemima, kao i o mjerama za unapređenje poljoprivrede.

Donesen je zaključak da se od 15. o. m. započne sa radovima na uređenju svih sporednih puteva koji vode od glavnih cesta Tijecu.

Omladina na radu

Vanjsko-trgovinska aktivnost u srpnju

U toku srpnja Jugoslavija je zaključila sporazume o robnoj razmjeni s Turskom, Zapadnom Njemačkom, Švicarskom i produžila je sporazum sa Velikom Britanijom. Osim toga, od 21. srpnja počeli su u Beogradu pregovori između predstavnika vanjskotrgovinskih komora Jugoslavije i Istočne Njemačke o sklapanju kompenzacionog aranžmana.

Jugoslovensko-turski protokol o robnoj razmjeni potpisani 14. srpnja u Beogradu ima važnost do 21. kolovoza 1957. godine. Vrijednost razmjene predviđena je u iznosu od 20 milijuna dolara u oba pravca. Prethodni sporazum od svibnja 1955. predviđao je ukupni obim godišnje razmjenе od 50 milijuna dolara. Međutim, u tom ugovornom periodu Jugoslavija je uvezla iz Turske robe u vrijednosti od 8,2 milijuna dolara, dok je jugoslovenski izvoz iznosi 10,3 milijuna dolara. Do ovog smanjenja je došlo, kako ističu jugoslovenski privrednici, uglavnom zbog neizvršenja turskih isporuka pšenice.

Premda tome, u novom sporazu se išlo na jedan realniji obim razmjene. Sto se tiče isporuka pšenice, ustanovljeno je, da se o tome povedu posebni razgovori u Ankari u drugoj polovini kolovoza.

Pošto 40 dana pregovora 17. srpnja zaključeni su privredni sporazumi i sa Zapadnom Njemačkom. U trgovinskom sporazu su sastavljene su samo indikativne liste, jer je robna razmjeni između dvije zemlje liberalizirana. Samo je mali broj prehrambenih artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Novim platnim sporazumom Jugoslavija se uključila u takozvani BEKO-sistem što omogućuje upotrebu njemačke marke u svim zemljama koje su članice ovog sistema. Na ovaj način Jugoslavija je prvi put pristupila jednom od multilateralnih platnih sistema.

Na osnovu Bonnskih sporazuma od 10. kolovoza 1956. zaključene su liste za isporuku njemačke robe iz sredstava ovogodišnje rate od 50 milijuna maraka. Ovo je dio obećanja jugoslovenskih predratnih i ratnih potraživanja od 240 milijuna maraka. Lista za isporuku potrošne robe iznosi 10 milijuna maraka, a za 40 milijuna maraka zaključena je takozvana »Orientaciona lista« uglavnom za isporuke investicionog i reprodukcionog materijala. Ove će stupiti na snagu kad njemački parlament ratificira Bonnske sporazume.

Inače, u prvom polugodištu ove godine robna razmjeni između Jugoslavije i Njemačke iznijela je ukupno blizu 40 milijuna dolara. Jugoslovenski izvoz iznosi 20,2 milijuna, ili 14 posto ukupnog izvoza u prvoj polovini ove godine, tako da se Zapadna Njemačka nalazi na drugom mestu jugoslovenskog izvoza. Uvoz iz Zapadne Njemačke iznosi je nešto preko 19 milijuna dolara, ili 7,6 posto ukupnog uvoza FNRJ. Interesantno je da je u prvoj polovini ove godine trgovinski bilans aktiviran u korist Jugoslavije.

U Bernu je 19. srpnja potpisani jugoslovensko-švicarski protokol, o robnoj razmjeni za 1956. i 1957. godinu, koji predviđa punu liberalizaciju robnog prometa između dviju zemalja. Istovremeno je parafiran i finansijski protokol na osnovu koga švicarska vlada, preko konzorcijuma banaka stavlja jugoslovenskoj vladi na raspolaganje revolving kredit od 10 milijuna švicarskih franaka, uz 3 posto sa rokom od pet godina. Ovim protokolom je ugovoren i vraćanje zlata jugoslovenskoj Narodnoj banci u vrijednosti od 10 milijuna švicarskih franaka. Zlato se nalazio deponirano kod Švicarske narodne banke.

U istom mjesecu u Londonu je postignut jugoslovensko-britanski sporazum o robnoj razmjeni za narednu godinu. Najvećem broju jugoslovenskih artikala bit će omogućen, kao i ranijih godina, slobodan izvoz na britansko tržište. (Jugopres)

STIGLA ZDRAVSTVENA EKIPA

Ovih dana stigla je u Tijesno zdravstvena ekipa iz Zagreba, koja će ovde boraviti mjesec dana. Članovi ekipe posjetiti će gotovo sva mesta na području općine, gdje će vršiti besplatne pregledne predškolske i školske djece, te i odraslih. Ekipa će ujedno obići po mogućnosti sve javne zgrade, dvorišta, staje i dubrišta. Pored toga, članovi ekipe organizirat će nekoliko naučnih zdravstvenih predavanja.

A. S.

Jedan zdravstveni problem Osigurati stručnu pomoć ženama pri porođaju

Kotar Šibenik spada u područja na kojima se javlja visoki natalitet sa preko 30 rođenja na 1000 stanovnika. Ova pojava, koja dolazi više do izražaja na selu, povlači za sobom zdravstveni problem: Kako osigurati stručnu pomoć ženama pri porodu. Kakove su prilike kod nas, za ilustraciju navodimo: Projektor Šibenik sa stručnom pomoći u NR Hrvatskoj 63,9% (1954) u NR Sloveniji 97,9% Kotar Šibenik 40,0% (1956)

Medju rođenima u Šibeniku, Kninu i Drnišu ima stanoviti broj u susjednih općina, koje nemaju bolnički odjeli.

Padaju u oči prilike u općinama Skradin, Stankovci, Kistanje, Oklaj, Primošten i Tijesno, gdje se najveći broj poroda obavi bez stručne pomoći. Nešto bolje, ali još uvijek slabe prilike vladaju u općinama Drniš, Knin i Šibenik, gdje se i už postojanje besplatnih bolničkih odjela još uvijek velik broj poroda obavlja bez stručne pomoći. Važno je napomenuti, da se i u onim općinskim centrima, gdje su namještene stručne primatelje, narod radije obraća nestručnim licima i one ostaju neiskorištene, ili se bave drugim poslovima. Poznato je da bolničke troškove za porodilje snosi općina, pa opet mnogi nerado koriste ovu pomoći. Tradicija, moć na vlasti, ovdje su još neobično jaki.

Gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Novim platnim sporazumom Jugoslavija se uključila u takozvani BEKO-sistem što omogućuje upotrebu njemačke marke u svim zemljama koje su članice ovog sistema. Na ovaj način Jugoslavija je prvi put pristupila jednom od multilateralnih platnih sistema.

Na osnovu Bonnskih sporazuma od 10. kolovoza 1956. zaključene su liste za isporuku njemačke robe iz sredstava ovogodišnje rate od 50 milijuna maraka. Ovo je dio obećanja jugoslovenskih predratnih i ratnih potraživanja od 240 milijuna maraka. Lista za isporuku potrošne robe iznosi 10 milijuna maraka, a za 40 milijuna maraka zaključena je takozvana »Orientaciona lista« uglavnom za isporuke investicionog i reprodukcionog materijala. Ove će stupiti na snagu kad njemački parlament ratificira Bonnske sporazume.

Inače, u prvom polugodištu ove godine robna razmjeni između Jugoslavije i Njemačke iznijela je ukupno blizu 40 milijuna dolara. Jugoslovenski izvoz iznosi 20,2 milijuna, ili 14 posto ukupnog izvoza u prvoj polovini ove godine, tako da se Zapadna Njemačka nalazi na drugom mestu jugoslovenskog izvoza. Uvoz iz Zapadne Njemačke iznosi je nešto preko 19 milijuna dolara, ili 7,6 posto ukupnog uvoza FNRJ. Interesantno je da je u prvoj polovini ove godine trgovinski bilans aktiviran u korist Jugoslavije.

U Bernu je 19. srpnja potpisani jugoslovensko-švicarski protokol, o robnoj razmjeni za 1956. i 1957. godinu, koji predviđa punu liberalizaciju robnog prometa između dviju zemalja. Istovremeno je parafiran i finansijski protokol na osnovu koga švicarska vlada, preko konzorcijuma banaka stavlja jugoslovenskoj vladi na raspolaganje revolving kredit od 10 milijuna švicarskih franaka, uz 3 posto sa rokom od pet godina. Ovim protokolom je ugovoren i vracanje zlata jugoslovenskoj Narodnoj banci u vrijednosti od 10 milijuna švicarskih franaka. Zlato se nalazio deponirano kod Švicarske narodne banke.

U istom mjesecu u Londonu je postignut jugoslovensko-britanski sporazum o robnoj razmjeni za narednu godinu. Najvećem broju jugoslovenskih artikala bit će omogućen, kao i ranijih godina, slobodan izvoz na britansko tržište. (Jugopres)

A. S.

nom i socijalnom položaju seoskih žena. Rijetko se događa da se žena dade sat na popravak kovaču, ali život i zdravlje žene i djeteta lako prepusta u ruke nestručnom licu, čije je znanje ne samo malo, već puno praznovjerja, predrasuda i krivih pojmoveva. Ne postoji to sve bez posljedica. Česte naknadne infekcije, krvarenja, i druge teškoće mogu biti posljedica rada. Uz druge uzroke to često dovodi do pojave, da su seoske žene već na 30—40 godina po izgledu iscrpljene starice. Usljed neznanja i slabog zdravlja majke i djeteta često umre, pa je čitav trud oko nošenja i rađanja bio užaladan i štetan.

S druge strane imamo činjenicu, da gotovo sve gradске žene koriste bolnicu za porode, iako u gradu ima dosta primalja i liječnika, uz čiju bi pomoći može i kod kuće raditi. Očito je, dakle, da samo navike i kulturni nivo stanovništva odlučuju o izboru pomoći. Rjeđe postoji teškoće oko prijevoza do bolnice, ali sa malo volje one se daju savladati.

Spomenut ćemo još jedan faktor, koji na ovo može imati utjecaj. U bolnici je porodiljama zabranjeno upotreba alkoholnih pića. Liječnici nastoje, makar i za kratko vrijeme dok je žena u bolnici, zaštitići dijete od štetnog i opasnog djelovanja alkohola. U jedno bi htjeli pokazati ženama da se bez alkohola može živjeti.

Međutim, postoji tabu, duboko ukorijenjen i brižno čuvani tabu, koji ovaj brojka ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i medicinsku mišljenje i uvjerenje, da su rodostignuća, već govori o kulturnim artikala, koje Njemačka uvozi, kontingentiran.

Uz gornje brojke ne govore samo o tome, kako maš svijet olako zapostavlja nauku i

POTRES SE OSJETIO I U ŠIBENIKU

Danas u 13.02 sati osjetio se u Šibeniku jak potres, koji je trajao od 8—10 sekunda. Potres je bio popraćen podzemnom tutnjavom. Pri zaključenju lista primili smo vijest da se potres također osjetio i u Splitu, Kninu i Sinju. Nije pričinjena nikakva šteta.

Šibenik kroz tjeđan

KINEMATOGRAFI

TEŠLA: talijanski film — TRI INTIMNE PRIĆE — Dodatak: Filmske novosti br. 31. (do 16. VIII.)

Premjera američkog filma — U GUDURAMA COLORADA — Dodatak: Filmske novosti br. 32 (17.—22. VIII.)

SLOBODA: premjera talijanskog filma — BURA — (do 20. VIII.) Premjera bugarskog filma — NESPOKOJNI PUT — (21.—23. VIII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Od 15. do 22. VIII. — II. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Dragan, sin Blaža-Ante i Nade Radović; Helijana, kći Zdravka i Dinke Aras; Zorislav, sin Marijana i Antule Suša; Radojka, kći Josipa i Slavke Ivanda; Tomislav, sin Slavoljuba i Vice Miladinović; Nives, kći Miloša i Nevenke Bjelić; Nada, kći Marka i Đuka Vuković; Neven, sin Ante i Mirene Bilić; Nevijo, sin Blaža Savić i Marice Lorinov; Miloš, sin Veljka i Ankice Cenić; Goran, sin Andelka i Marice Belamarić; Branko, sin Vida i Franje Modun; Edita, kći Božidara i Jele Ivas; Nevenko, sin Davora i Milke Barešić; Nada, kći Luke i Roka Severdija; Slavenka, kći Mirkica i Božice Bikić; Jagoda, kći Ante i Janje Šupe i Marko, sin Nikole i Mire Bareša.

VJENČANI

Matura Mate, brodokovač — Matura Ljubica, domaćica; Vrbilović Jere, stolar — Bujas Marija, službenik; Mikulić Vinko, službenik — Zmikić Nada, službenik; Tijardović Stjepan, poručnik, trgovinarice — Bukić Slavenka, službenik; Gović Joso, por. trgovinarice — Budilović Olga, službenik i Bilušić — Milošević Ante, elektronomah. — Vučković Andelka, službenik.

UMRLI

Zjačić Paško pok. Jakova, star 73 god.; Stipandžić Milka rod. Junaković, stara 56 god.; Budisa Ivanka rod. Prvan, stara 64 god.; Zupanović Mirko Markov, star 1 god.; Dubljić Dragica Vicina, stara 1 mja.; Skroza Dumica rod. Čukrov, stara 75 god., i Bubis Marija, stara 81 god.

Knin

RODENI

Pavao, sin Danila i Ande Marjanović; Zvonimir, sin Josipa i Karme Mitrović; Nevenka, kći Branika i Vasilije Nonković; Branika, kći Srećka i Stane Miljević; Želimir, sin Spase i Milice Mirković; Radovan, sin Nikole i Duško Vujatović; Čedomir, sin Sime i Ande Amanović; Slobodan, sin Vlade i Dušan Šinobad; Radomir, sin Pavla i Darinka Vujatović; Radojka, kći Milana i Stane Kličić; Nada kći Durđa i Durdije Vidović; Marica kći Gojka i Nevenka Rastović; Radojka, kći Joye i Smilje Marić; Vujo, sin Nikole i Mande Trivić; Dobrila, kći Vlade i Anke Klašnja; Jelka, kći Nikole i Milke Mirilović; Koviljka, kći Steve i Mare Vujatović; Stevan, sin Koste i Jeke Katje; Radmilka, kći Vase i Duke Prijieć; Milena, kći Boris i Jovanke Buršić; Admirka, kći Halida i Jelene Fejzagić; Milan, sin Mile i Soje Pavković; Željko, sin Dušana i Desanke Tintar; Dragomir, sin Bogdana i Lenke Želić; Andra, kći Dure i Marije Baraćić; Zvonko, sin Ante i Marije Kovačević i Vladko, sin Jovanke Popović.

VJENČANI:

Kablar Ilijas, zemljoradnik — Buraš Andelija, domaćica; Kravica Tomislav, traktorista — Dokazata Kata, domaćica; Grigu Franje, službenik — Caćić Neda, službenik i Sarić Dragutin, učitelj — Marić Milka, učiteljica.

UMRLI

Marić Dušan Boškov, star 1 dan; Basta Mićo Ilijas, star 55 god.; Bogunović Petar Maksima, star 23 god.; Milivoj Dušan Vučenov, star 12 god.; Radinović Kapljarević Zorka, stara 36 god.; Močić Antica žena Marka, stara 63 god.; Bračić Jelka pok. Paške stava 58 god.; Maretic Đuka žena Jose, stara 31 god.; Praskat Milenko Tomin, star 4 god.; Milanović Drago pok. Marka, star 54 god. i Kotara Ika pok. Tode, stava 70 god.

gradska kronika

Problem opskrbe grada mlijekom

Ovaj problem je postao akutan i njegovom se rješenju prilazio i na razne načine, ali se nije dosad našao najpodesniji način za rješenje ovoga itekako važnog prehrambenog artikla.

Šibenik i njegova okolica, nisu ni prije rata raspoređali sa dovoljnim količinama mlijeka, kojima bi se moglo podmiriti redovne potrebe potrošača. Prije rata je i sistem ishrane stanovništva bio sasvim različit nego što je to danas. Mlijeko, kao prehrambeni artikl prije rata je dolazio jedva u obroku kave, kao zajutrašak, i to kod oko 50% stanovništva u gra-

kom kao prehrambenim artiklom, 5.000 domaćinstava. Prema tom ocjeni, uzeto je mjerilo, da svako domaćinstvo troši prosječno pola litre dnevno, što bi po jednostavnom računu iznosilo ukupno oko 2.500 lit. dnevno.

Sa područja Knina, Žažića i ostalih područja, Gradska mlijekara učestvuje u opskrbi pučanstva dnevno sa prosječno 200 lit.

Ostatak od 2.300 lit. podmiruju mlijekarice.

Prema gornjem potrošači troše od mlijekarica 2.300 lit. bez utroška bolnice, domova, ugostiteljskih radnji i t. d. Postavlja se pitanje

ili je mreža, koja posluje sa mlijekom, pokušala preradivati mlijeko u prahu u tekućem stanju i isto nuditi potrošačima, bilo samo, bilo miješano sa svježim kuhanim mlijekom. Ili pak da li se je kad vrši propaganda među domaćincima, za upotrebu mlijeka u prahu i tumčio način, kako se ono prenaruđuje.

A ipak, u svijetu se veoma mnogo troši mlijeka u prahu, bilo prenaruđeno u tekućem stanju, kod mlijekara, bilo u domaćinstvima.

Da bi se ovaj problem rješio, mnogi su mišljeli, da bi trebalo u Šibeniku uspostaviti jednu konzumnu mlijekaru. U povodu svoga prijedloga izlazi stalne gubitke, koje ima Mlječarsko poduzeće na kvarovima mlijeka kroz tri mjeseca ljetne sezone.

Ti gubici su stali svače godine, i kod takovog stanja sa manipulacijom mlijekom, ne mogu se izbjegi.

S druge strane, opskrba mlijekom preko mlijekarica još je uviđek nehigijenska, nesuvremena i konačno preskupa.

Da se svih nedostaci uklone, da se poveća priliv mlijeka sa drugih područja, prvenstveno sa područja Knina, pa donike i u ljetnim danima sa područja Drniša, te da se otkup mlijeka potpuno postavi na druge savremjenije, korisnije i higijenske uvjete i na području Šibenika, potrebno bi bilo razmotriti pitanje, upostavite jedne konzumne mlijekare u Šibeniku i jedva se postavlja pitanje, da

Sibenik bi mogao u ljetnim mjesecima preuzimati sa Kninskog područja, oko 1000 lit. mlijeka dnevno, a da ne strahuje da će se to mlijeko prodati ili pojaviti. U slučaju da se ne prada, postoje mogućnosti da se preradi ili u maslac, ili u meke, odnosno tvrdi mlijeko i jedan dio vode.

Dogada se često, da mlijekarice, pod svježim mlijekom, prodaju prerađeno mlijeko u prahu. Pa kako su i same slabe domaćice i slabli preradivači, toga mlijeka, lako se može utvrditi prijevara.

Nadalje se postavlja pitanje, da

OBAVIJEŠT

ZAMJENE STANOVA — KUPNJA I PRODAJA — TRAŽENJE IZGUBLJENIH STVARI I TOME SLIČNO NAJBRŽE I NAJUSPOŠTEVNIJE IZVRŠIT CE TE PREKO

MALOG OGLASNIKA »SIBENSKOG LISTA«

OGLASI SE PRIMAJU SVAKOG DANA ZAKLJUČNO DO SRIJEDJE U 12 SATI, CIJENE MALOG OGLASNIKA DO 10 RIJEKI 50 DINARA, SVAKA DALJNA RIJEČ 10 DINARA. OGLASE PREDATI U REDAKCIJI LISTA — JELKE BUCIĆ 5 ILI U PODUZECU »ŠAMPA«. TELEFONI 5-62 i 2-28.

Iz staroga Šibenika

Sporovi Šibenčana 1587|88. god.

Šibenik XVI. vijeka je srazmerno dosta dobro istražen i prikazivan u svome »velikom«: ratovima s Turcima, koji su stegli njegovo područje na uski obalni pojas i otroke; pokretima pulka protiv plemića i mletačkih upravljača; zamašnoj gradjevinskoj i umjetničkoj djelatnosti te mnogo skromnijoj, ali ne manje značajnoj, njegovim književniku: pjesniku, povjesničaru i leksičkografu. I u tome »velikom« mnogo je toga ostalo sakriveno, a često putu je i namjerno zatajeno; sjetimo se samo kako je povjesnik Miagostović, talijanac, pisac u jednom zaključku plemićkog Velikog vijeća povodom anonimnog letaka protiv mletačkog kneza-kapetana, prešuto opetovanje pojave tih letača protiv mletačkih funkcionalara. Uz sve to, šibenski je Cinquecento »velikom«, sa mnogo detalja, lijepo prikazan u monografijama Kolendića, Stošića, Karađora, Karamana, Perićke i drugih.

U svome »malom«: u životu dnevnog i mučnom svojih stanovnika, Šibenik XVI. vijeka nije počasen takvom pažnjom naših povjesnika. Perićkina rasprava o židovskim bankarima u Šibeniku i njezinu nedavno štampana rasprava o šibenskoj kući; sitne Stošićeve bilješke o nesvakodnevnim interesantnostima te veći jedan njegov rad o trgovačkoj robom u Šibeniku — bilo bi i sve što imademo objelodanjeno a tom životu. A gradiva za studij ovoga imade na pretek, bar za vrijeme od kraja XIV. vijeka dalje. Spisi šibenskih notara, oni šibenske komune, pa vjerskih zajednica sadrže mnoge dragocjene podatke o životu, radu i brigama šibenskog čovjeka kroz skoro šest vjećeva. Naši su stari imali pravu manju utvrđivanja najrazličitijih odnosa napismeno — notarskim pismom uključivala se na pr. kupoprodaja jednog psa! Parničenje, i ono

iz obijesti, bilo je jako razvijeno. Spisi i tome daju nam uvid u socijalno-ekonomske odnose srednjovjekovnog Šibenika: pred nama definiranje pripadnicih svih društvenih redova i otkrivaju svoje interese, debiljinu i tankost svoje kese, svoj moral i položaj u društvu. Bez svega toga bila bi nam napažnata ekonomika šibenskog grada i kotara, a ne bi mogla valjano uočiti ni odvajanje imućnih gradana-pučana od ostalog puka (formalno, prema plemićima, tvorili su s njim još uvijek jedno tijelo, ali su u ovome, kao i svim puknim bratovštinsama, preuzele rukovodeću ulogu), ni njihovu uspješnu borbu ne samo za ravno-pravno učestvovanje s plemićima, prešuto opetovanje pojave tih letača protiv mletačkih funkcionalara. Uz sve to, šibenski je Cinquecento »velikom«, sa mnogo detalja, lijepo prikazan u monografijama Kolendića, Stošića, Karađora, Karamana, Perićke i drugih.

U tri sačuvana šveska registra mandata kancelarije šibenske komune — obuhvaćaju dobro godinu dana: od 20. rujna 1587. do 2. listopada 1588. — upisano je 1207 poziva, zaplovili osjetljive novčane kaze, svoja prava i potraživanja. Takvim postupkom tražilač, bilo vjerovnik, bilo makar čime drugim zainteresirana osoba, mogli su, ako nije bilo protivljenja mandatu, munjevitom brzinom ostvariti svoje traženje, pa čak i spriječiti protivnikov odlazak iz grada.

U tri sačuvana šveska registra mandata kancelarije šibenske komune — obuhvaćaju dobro godinu dana: od 20. rujna 1587. do 2. listopada 1588. — upisano je 1207 poziva, zaplovili osjetljive novčane kaze, svoja prava i potraživanja. Takvim postupkom tražilač, bilo vjerovnik, bilo makar čime drugim zainteresirana osoba, mogli su, ako nije bilo protivljenja mandatu, munjevitom brzinom ostvariti svoje traženje, pa čak i spriječiti protivnikov odlazak iz grada.

Mandati se u najvećem svom dijelu odnose na novčana potraživanja, na zahtjeve iz posjedovanih odnosa, na traženja povratka ili predaje stvari, na otkaze najma, traženja osiguranja, ali i neobičnih, kojiput vrlo neobičnih zahtjeva. Lako nam je, naprimjer, shvatiti da se u 11 slučajeva od pojedinih lica traži da postave punomoćnika koji će ih, za vrijeme njihove odsutnosti iz grada, zastupati i kome će se moći uru-

Za slijedeće ljetu

Dubrovački festival, Splitske ljetne igre, priredite na otvorenom u Rijeci, filmski festival u Puli ispunjavaju kulturne rubrike naših novina i, čitajući o njima, sama od sebe nam se nameće misao o kulturnom životu za vrijeme ljeta u mjestu u kojem živimo. Zapravo o kulturnom mrtviliu a ne životu, jer su ovoga ljeta sve muze u Šibeniku potpuno ušutjele.

Daleko smo od toga da bi zamisljali da i u Šibeniku treba organizirati nešto u onako visokom mnogomiljunsom stilu, kao u Dubrovniku, Splitu i drugim jadranskim mjestima. Za to su ipak potrebni posebni uvjeti i vrlo velika materijalna sredstva, radi kojih su se i splitske igre ove godine šestozaključile i jedva se postavile na noge samo zahvaljujući raznim »moralnim obvezama«, odnosno zakašnjenosti reakcije zborova birača. Ali nešto bi se ipak moglo napraviti. Barem onoliko koliko prešlih godina. Ipak je prije postojala neka kakva takva ljetna pozornica. Već samo postojanje pozornice namećalo je obaveznu održavanju raznih priredbi, koje nisu bile baš steće, ali ih je bilo. Ljetno u svakom slučaju nije predstavljalo takvu pauzu u kulturnom životu.

Hoćemo da naš grad bude turističko mjesto, tj. mjesto privlačno za turiste, domaće i strane, koji će rado u njemu provesti barem dio svog godišnjeg odmora. Samo s tim što se nalazi na moru on ne mora privlačiti turiste. Potrebo je ipak još i drugih stvari. Osim u udobnosti ugostiteljskih objekata, o kojima ovde ne čemo govoriti, važno je voditi računa i o tome na koji će se način turisti i raznovrati i svoj godišnji odmor što ugodnije provesti. Samo kupanje i sunčanje mnogima je

nedovoljno. U ljetnoj večeri nismo se ne ide rano na spavanje, ni turisti ni gradanini. Ulice su pune ljudi koji žele dan što ugodnije zaključiti. Šoljan i Cherry Brand lijepo pjevaju, ali ne može se svaku večer njih slušati, a ne moraju se oni svakome ni svideti, a da oni budu centar kulturno-zabavnog života u Šibeniku za vrijeme ovog ljeta, ipak nekako nije prikladno. (Na ovo, uostalom, sigurno ni oni sami ne aspiriraju.) A da i ne govorimo o onim brojnim pjevačima s kojima je ovog ljeta »Krka« jurišala na zdrave uši svojih krivih ni dužnih gostiju. Da su ljudi željni razonude, najbolje govore pune predstave motoriziranog varietéa »Color«, koji nas svojim programom nije bogzna kako usrećio. A brojni, ne znamo da li slušao ili gledao, koji na vrlo kulturnu način ukrasuju ogradu ispred »Krike« i na taj način štite od bure one srčenike koji sjede za stolovima, još rječiti govoru o tome kako se naši ljudi i s malim zadovoljavaju.

Ovo ljetno je već na izmaku i više se ništa ne može napraviti za vrijeme koje je proteklo. Ali pišemo za slijedeće ljetu, da ono ne bude pasivno kao ovo. U gradu sigurno ima neko, ili neki, kojima bi ovo trebalo da bude briga. Ljetna sezona, naro

Iz sportskog života

U izlučnom takmičenju za sastav reprezentacije

Osmerac „Krke“ pobijedio „Mornara“

U prvoj eliminatornoj trci osmeraca pobijedila je »Krka«, stigavši na cilj za pola dužine ispred »Mornara«. U toku je još jedna trka.

U prijateljskom susretu

„Šibenik“ - „Dinara“ 3:1 (0:0)

Prijateljski susret između »Dinare« i »Šibenika« privukao je na igralište u Kninu velik broj gledalaca kojima se pružila prilika da nakon dužeg vremena mogu pozdraviti igrače »Šibenika«, člana I. zone.

Prvo poluvrijeme proteklo je bez pogodaka, uz izrazitu premoć gostiju. »Šibenik« je imao nekoliko povoljnijih prilika koje je uspješno razbijala obrana »Dinare«. Nekoliko opasnih lopti odbilo se od stative »Dinarinog« gola.

Početkom II. poluvremena došuden je jedanaesterac kojeg je Tedling veoma prisneno plasirao u gol. Malo zatim u jednom protunapadu Šimić je dobio loptu i sa nekih 20 metara neobranljivo uputio u mrežu »Šibenika«. U

nastavku gosti su potpuno zagonjali terenom i po Škugoru postigli još dva pogodaka. »Šibenik« je prikazao bolji i tehnički dopadljiviji nogomet, iako je igrao sa pola snage. Tačkoj igri »Dinara« se uspješno suprostavljala. Utakmica je protekla fer i u prijateljskom tonu. Studio je Knez iz Šibenika.

»Šibenik« je nastupio u sastavu: Aras, Supe, Erak (Jelenković), Tambača, Relja, Živković, Jelenković (Zorić), Bego, Škugor, Tedling, Stošić. (AM)

„Šibenik“ — „DALMATINAC“

U okviru priprema za predstojeće prvenstvo »Šibenik« će danas poslje podne odigrati prijateljski susret sa »Dalmatincem«, članom podsvetne lige. Elkipa »Dalmatinaca« ima u svojim redovima nekoliko vršnih igrača. U zadnjem susretu pobijedila je drugu momčad »Hajduka« sa 3:1.

LUČKI RADNICI IZGRADILI IGRALIŠTE ZA ODBOJKU

Kolektiv lučkih radnika u Šibeniku izgradio je dobrovoljnim radom uz pomoć poduzeća Luka i skladišta igralište za odbojku. Ono se nalazi u neposrednoj blizini operativne obale. Treninzi se redovito održavaju, a u posljednje vrijeme odigrano je nekoliko prijateljskih susreta sa domaćim DTO »Partizan«.

«JUGOSLAVIJA» ĆE NA REDNOVNOJ LINIJI DOTICATI SIBENIK

Novoizgrađeni moderni brod »Jugoslavija«, koji će saobraćati na liniji Venecija — Rijeka — Zadar — Šibenik — Split — Dubrovnik i obratno, stiže će prvi put u Šibeniku u petak 17. o. m. ujutro u 3 sata, dok će na povratak iz Dubrovnika pristati u šibenskoj luci u subotu 18. o. m. navečer u 8.30 sati.

MALI OGLASNIK

Na prodaju je kuća na obali (Sarajevska ul. 7) u blizini buduće tržnice. Kuća ima dva velika stana, svaki s posebnim ulazom u velikom terasom. Jedan stan je na polukrat, a drugi na prvom katu s velikim potkrovljem. Stanovi imaju kupaonicu i ostale nužprostорије. U prizemlju su velike poslovne prostorije: peć podesana za pekariju i magazin. — Dolazi u obzir i zamjena s odgovarajućom zgradom u Zagrebu, — Interesenti mogu dobiti potporu informacije u Ul. JNA br. 47 (I. kat).

ZENSKI ZLATNI PRSTEN izgubljen 9. o. m. na cesti od Baldekinu do Opće bolnice. Molim se pošteni nalažnik da ga predstavi na adresu: Narodno kazalište (kod vrataru).

IZGUBLJEN PAS bijele kovrčaste dlake (ženka), malog i niskog rasta. Odaziva se na »Kašku«. Nalažnik neka ga preda obitelji Mirko Iljadica, Nazorova 1.

stalo crveno, najednom odjeknuo pirovacki gaj, koji se gubio tamo u podnožju Tošćice i Plješevice. Kad se osjetio slobodnjik, počeo je da savladava umor i malakalost. Bila je to posljedica gubitka krvi iz rane i napora, koje je iziskivao njegov put. Osjetio je i glad. Sjeo je pod jedan zid. Da bi utazio glad, često je primicao čutricu. Vode je u njoj još malo, a i ono što je u njoj zaudara po nečem. Konačno se diže, prilazi jednom grmu vrieska, sjecačući se kako je još kao dječara — radi zabave — brao njegove sitne listice i sisao neku slatkiju tekućinu. Krao bi je pčelama. To je i sad pokušao učiniti. No ovoga puta pčele su prevarile njega: tek svaki deseti cvijet imao je u sebi nešto slatkije tekućine. Povremeno bi — ni sam ne znajući kako — počeo da jede i samo cvijeće. Biće je gorko.

Teturajući po kršu, onako umoran, počeo ga je hvatići san, krenuo je dalje, a iza njega — tamo na Soplju — gasile su se posljednje logorske vatre talijanskih vojnika. Iza Soplju nebo je počelo blijeđeti, a zatim crveni. Kad je prešao cestu, pa onda i Lujin logor, koji je bio prazan osjetio je olakšanje. Pred njego-

vim očima razastre se prostrani pirovacki gaj, koji se gubio tamo u podnožju Tošćice i Plješevice. Kad se osjetio slobodnjik, počeo je da savladava umor i malakalost. Bila je to posljedica gubitka krvi iz rane i napora, koje je iziskivao njegov put. Osjetio je i glad. Sjeo je pod jedan zid. Da bi utazio glad, često je primicao čutricu. Vode je u njoj još malo, a i ono što je u njoj zaudara po nečem. Konačno se diže, prilazi jednom grmu vrieska, sjecačući se kako je još kao dječara — radi zabave — brao njegove sitne listice i sisao neku slatkiju tekućinu. Krao bi je pčelama. To je i sad pokušao učiniti. No ovoga puta pčele su prevarile njega: tek svaki deseti cvijet imao je u sebi nešto slatkije tekućine. Povremeno bi — ni sam ne znajući kako — počeo da jede i samo cvijeće. Biće je gorko.

Lugao je na prostoru šatorsko krilo da se odmor. San bježi od

zanimljivosti - pouka - zabava

Tajna seobe ptica još nije potpuno razjašnjena

Usred Pacifika, na raskrsnici najkraci putova između Sjedinjenih Država i Japana i između Manille i Aljaske, stoji osamljeni otočić Johnston Island.

Kad su se naprekom aviacije otvorile velike prekoceanske linije, na otočić je stigla ekipa koja ga je imala pretvoriti u malu avionsku bazu. No, to je mjesto već od pradavnih vremena služilo kao odmaralište drugim visinskim putnicima — pticama. One su tu zastajale na dugom putovanju iz jednog kraja Zemlje na drugi — iz Australije na Aleutе ili Sibira na Tahiti. Kad su ljudi ovam dopremili cement i počeli podizati veliki hangar, gribeni Johnston Islandi bili su puni zlatnih gusaka, lastavica i ugara. Prve sezone ptice su po pravilu napadale svaki avion koji je ovdje aterirao. Čitava jata slijetalu su pre elise ili pod točkove — ne bi li zaustavili ovu nepoželjnu invaziju. No kada je porasla druga generacija krilatih stanovnika otočka, čuvari aerodroma iznenadeno su promatrati kako se »starosjedoci« već posve familijarno približuju aparatu, kruže oko hangara ne pokazujući više nimalo uzrastanju zbog bruhanja motora. Adaptacija je učinila svoje!

Pioniri koji su u starinskim aeroplanim nadiljetali vrhove Rocky Mountainsa ili Anda često su bili žrtve velikih grabljivica. Orlovi i lješinari prodirali su u pilotске kabine i avionske strojeve izbacivali iz ravnoteže. Pa i nedavna eksplozija jednog reaktivnog aviona već kod samog starta u Sjevernoj Škotskoj bila je neobična slijetanja s leta vratila sredinom godine 1950. (ptica) u Senegal i čak u Južnu Afriku (više od 10.000 kilometara). I najmlađe, koje nikad nisu putovale, stižu bez griješke. Govori se o »sjećanju vrste«. Govori se i o električnim i magnetskim promjenama u atmosferi koje se zbijavaju za vrijeme ekvinocija, a koje pretvaraju

ptice u »žive kompase« što se ne mogu othrvati nekoj vrsti »galvanizacije«. Mnogo je vjerojatniji utjecaj svijetla: zoolozi Rowa i Wolfson izazvali su preurjeno seobu time što su umjetno osvjetljavali grupu ptica još usred zime.

U američkim šumama mjesecima početak izaziva pokrete i dugi letove koje inače tamo trajno žive. Ovaj utjecaj svijetla dovodi se u vezu s bulbrenjem spolnih žlijezda i hipofize, a ta aktivnost navodno povlači za sobom i »snagan za seljenjem«.

Sve do XVIII. stoljeća većina učenjaka je potvrđivala praznovane fabule koje su kružile o seobi ptica. Lastavice se — govorili su oni — svake jeseni zakapaju u mulj močvara i izlaze iz njega te u proljeće. Ta je misao bila tako popularna da je neka njemačka akademija objavila da će svakom donosiocu takve »mljevitve« lastavice isplatiti toliko srebra koliko teži ptica. Nagradu dakkako nije dobio nitko. Stanovnici Malte su pak decenijala morali svjedočiti da prepelice pada na njihove balkone i ulice u vijek poslije oluje, jer ih ona na mrtvo izmori — dok su ljudi prestali vjerovati u biblijsku bajku o »čudotvornoj kiši!«

Promona stari liburnijski grad po kome je Promina dobila ime

Promina nije naročito visoka. Uzdiže se tek nešto preko 1000 metara. Vidljiva je iz nekoliko sjeverodalmatinskih mjesta. Vidjeli se iz Kistanja, pa čak iz Šibenika sa njegovih tvrdava. Za dobre vidljivosti sa Promine se lijepono može vidjeti more. U Promini ima vukova, koji je prema godišnjosti dobi i gladi napuštaju i prelaze preko Uzdulja u obližnji Kukar i Kozjak ili čak u Dinaru i obratno. Lovci iz Knina i Drniša povremeno vrše u Promini hajku na vukove.

Kameni slojevi Promine građeni su od krečnjackog konglomerata i laporastih krečnjaka, gornje eocene i donje oligocena. Sa nije ne teče nijedna rijeka. Najviši su joj visoki Malo Promina visoka 739 m i Velika Promina 1148 m. Na istoku je niz strmih vrhova koji se pružaju prema Kosovu polju. Na najvišem od tih grebenima nalaze se ruševine grada Petrovca. Promina je malo pokrivena vegetacijom i to na sjevernoj strani. Potočići teku samo za krišnog perioda, ali je oko podnožja mnogo izvora. Njena unutrašnjost bogata je naslagama ugljena, koji i danas eksplorativno se izdaje. Danas je na sebi tovario rudnik, a u Siveriu i Bočkštu, koji je branio grad sa 12 hiljada ljudi. Danas gotovo i nema vidljivog traga stare Promine, ali je planina Promina sačuvala ime tog drevnog nestalog grada.

Promonu su 52. godine pr. n. e. oteli Liburni i Dalmati i 50. godine, tu razbili rimsko-liburnijsku vojsku. 34. godine ponovo su je osvojili Rimljani, skršivši otpor dalmatinskog voda Versa, koji je branio grad sa 12 hiljada ljudi. Danas gotovo i nema vidljivog traga stare Promine, ali je planina Promina sačuvala ime tog drevnog nestalog grada.

Promonu su 52. godine pr. n. e. oteli Liburni i Dalmati i 50. godine, tu razbili rimsko-liburnijsku vojsku. 34. godine ponovo su je osvojili Rimljani, skršivši otpor dalmatinskog voda Versa, koji je branio grad sa 12 hiljada ljudi. Danas gotovo i nema vidljivog traga stare Promine, ali je planina Promina sačuvala ime tog drevnog nestalog grada.

Promonu je poznatim putem Ispod Tošćice, koji točno vodi u »Zatočicu«, tj. na ono mjesto gdje je prije nekoliko dana njezina četa dočekala u zasjedi i uništila jedan automobil sa fašističkim »rastrelamento«. Danas će me goniti kao divlju zvijer. Samo neće dugo. Moje snage su na izmaku i ja više nisam sposoban za blieg. Lakko će me uhvatiti ako me opaze. — Tako je rezonirao komesar, dok je na sebe tovario šatorsko krilo, čituricu gotovo praznu, i opasač s pištoljem.

Krenuo je pozatim putem Ispod Tošćice, koji točno vodi u »Zatočicu«, tj. na ono mjesto gdje je prije nekoliko dana njezina četa dočekala u zasjedi i uništila jedan automobil sa fašističkim »rastrelamento«. Danas će me goniti kao divlju zvijer. Samo neće dugo. Moje snage su na izmaku i ja više nisam sposoban za blieg. Lakko će me uhvatiti ako me opaze. — Tako je rezonirao komesar, dok je na sebe tovario šatorsko krilo, čituricu gotovo praznu, i opasač s pištoljem.

— Ne češ ni ti tu dugo... — čita mu komesar smrtnu presudu. Pod Malom Tošćicom ugleda na zemlji otisak vojničke cokule. Raznih oblika i veličina. Stao ih je posmatrati. Tuda su prolazili Talijani. Ali, kada? Da li prije nekoliko minuta, jer su otisci

njega. Dan koji se rado, već mu se učinio strašan, jer ga je dočekivao sam, bez drugova, bez snaće i mogućnosti za obranu. I zar zaspasti osamljen na znači, možda, predati se neprijatelju. Predati mu se živ?! Ne, nema spavanja. Ranjeni komesar sjeda, pa se opet digne da prošće, zatim se popne na ono visoko kamenje da izvidi pravac ceste, koja lijevo od njega ide od Porta ka Privorcu. Sunce je već granulo. Očekuje da se pojave prvi brodovi koji će iz male seoske luke krenuti prema Modravama. Vidjeti brodove značilo je imati prilike da se tokom dana sastaneš s ljudima, s ljudima. Oh, nikkada kao tada on nije više zaželio blizinu svojih vrijeđenih susjedana.

Kroz jutarnju tišinu čuo je kako u selu sa zvonika odbija šest sati. To je ujedno i bio svršetak zabrane kretanja. Sad, kroz kratko vrijeme, počet će i brodovi izlaziti iz luke. Izbija, ne prode mnogo, kad — eto ih. On broji jednoga po jednoga. Srce mu rado-sno poigrava. Vidjet će se s ljudima, s ljudima... Neće biti stao na Modravama, pa ni u na-udaljenijem njihovom kraju.

— Sto je to sad? — pomisli u sebi. Pa takove stvari dešavaju se samo onda, kad se na Modravama previda racija. Znači: danas će čitavim krajem, gdje sam mislio naći odmora proći fašistički »rastrelamento«. Danas će me goniti kao divlju zvijer. Samo neće dugo. Moje snage su na izmaku i ja više nisam sposoban za blieg. Lakko će me uhvatiti ako me opaze. — Tako je rezonirao komesar, dok je na sebe tovario šatorsko krilo, čituricu gotovo praznu, i opasač s pištoljem.

— Ne češ ni ti tu dugo... — čita mu komesar smrtnu presudu. Pod Malom Tošćicom ugleda na zemlji otisak vojničke cokule. Raznih oblika i veličina. Stao ih je posmatrati. Tuda su prolazili Talijani. Ali, kada? Da li prije nekoliko minuta, jer su otisci

2
Gjoko Jakovčev

S A M

Osluškuje i dalje. Ali niotkuda ni najmanje šuma, zvuka, potkreta. On čeka, čeka, a minute teku. On to zna i osjeća, a kako dugi i koliko će na tom mjestu još čekati? Jutro ga ovdje ne smije zateći. Blizu je neprijateljski garnizon, a cestom oni često saobraćaju. Tko zna kakva druga iznenadjenja mogu da ga snadu. Ne, on mora naprijed, mora pa ma što se dogodilo. U tom momentu on ponovo začinje šklojanje. Pa opet nekoliko puta. Da li on to sanja? Sve više dobiva utisak da to šklojanje dolazi baš iz mora! A da li je moguće?

Konačno se odlučio: Kremao je naprijed. Opet oprezno i polako, ali ipak brže nego ranije. Kad je začas pretrčao cestu i na njenoj drugi strani pošao se preko zida: plota od drače, uskočivši u jedan maslinik, odahnuo je. Vrilo ga je zaista izmucišlo. Namjera mu je bila da čim prije prede cestu iznad Pirovca. Tamo ga dočeka bijesni lavež seoskih pasa, koji je ispunjavao čitavo selo. I oni, četveroročni, bili su te noći na strani neprijatelja.

Kad je prešao cestu, pa onda i Lujin logor, koji je bio prazan osjetio je olakšanje. Pred njego-

vim očima razastre se prostrani pirovacki gaj, koji se gubio tamo u podnožju Tošćice i Plješevice. Kad se osjetio slobodnjik, počeo je da savladava umor i malakalost. Bila je to posljedica gubitka krvi iz rane i napora, koje je iziskivao njegov put. Osjetio je i glad. Sjeo je pod jedan zid. Da bi utazio glad, često je primicao čutricu. Vode je u njoj još malo, a i ono što je u njoj zaudara po nečem. Kona